

ՀԵԼՍԻՆՔԻԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԸ ԴԷՏԵՐ ՊԻՏԻ ՂՐԿԷ ԵՐԲ ՀՐԱԴԱԴԱՐԸ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԸԼԼԱՅ...

ՏԵՂԻՈՅՆ ՎՐԱՅ ՄԻՇՏ ՌՈՒՄԲԵՐ

Հելսինքիի Ազատությունների և Գործակցությունների վեհաժողովը որ ինչպես բոլոր նման ժողովները հոգեւոր խօսքերու եւ սրտցաւ փափաքներու սահմանը շանցնիր որոշում մը տուաւ Ղարաբաղի շուրջ, բացման նիստի օրն իսկ: Պէտք է ըսել թէ նախագահ Միթերան շատ շունչ հասցուց պաշտպանելու համար Սէ - ԷՍ - Սէ - Ը-ի ամբողջական դատը: «Աճապարենք», ըսաւ Միթերան, «ժողովուրդները կը մեռնին: Դիւանադիտութեան առաքելութիւնն ըլլալ է թուր ինձի, այնպէս ընել որ իբրեւ թէ մահն ու կեանքը ժամանակէն կախում չունին: Չեմ ուզեր, որ տիրապետէ այն զգացումը որ Եւրոպան ձախողած է նոր ժամանակներուն յարմարելու իր կարողութեան մէջ: Արդարեւ, զեռ սկիզբն ենք ձեռնարկին: Անոր կերտողներն ենք»:

Գանատայի Արտաքին նախարարն ալ շեշտած է որ Սէ - ԷՍ - Սէ - Ը-ն այլեւս հաւատք ներշնչող կազմակերպութիւն մը չէ, աւելցնելով թէ եզրափակիչ փաստաթուղթը, որ պիտի քուէարկուի «կէս քիլօ կը կշռէ, բայց, չի նշեր իսկ Պոսնիա-Հէրցեգովինի տառապանքը»:

Գերմանիոյ Արտաքին նախարարն է որ յայտարարած է թէ ժողովը որոշած է նուազագոյն 100 դէտերու յանձնարումը մը զրկել Ղարաբաղ, այն ատեն միայն, երբ հրադադարը ամբողջութեամբ կը կիրարկուի եւ կը յարգուի: Այս առնչութեամբ արդէն Հայաստանի կառավարութիւնը դիմած է Լ. Ղարաբաղի կառավարութեան, որպէսզի բնազատաբար Մարիօ Ռաֆայէլի կողմնակցութիւնը (Հոռմ, Յուլիս 3) հրադադար հաստատուի:

Տեղւոյն վրայ բախում եւ ուժեղացումներ կը շարունակուին, ոչ միայն Ղարաբաղ այլեւ սահմանամերձ շրջաններու Հայաստանի զիւղերը:

- Յուլիս 7-8-ի զիւղերը գրադներով ուժեղացում կը տեսնուին Ղարաբաղի շրջանի Արդարադիւրը, բայց հայ սահմանապահ ուժերը հակազդած են եւ վնաս հասցուցած հակառակորդի սահմանապահ կայանին:

- Յուլիս 8-ի զիւղերը աղբրեջանական կազմաւորումները փորձած են անցնիլ Թարթար գետը, նպատակ ունենալով վերահսկողութիւն հաստատել դէպի Ասկերանի շրջանը տանող ճամբուն վրայ, բայց, ետ մղուած են:

- Արարատի շրջանի Երասիս աւանը գոհուած են երկու Հայեր:

- Ղուրաթլիէն զնդակոծուած է կրկին կոնսիճորի (Գորիս) պաշտպանական զիւրքերը:

- Աղբրեջանական բանակը գրահակառակորդ յարձակում գործած է Մարտակերտի շրջանի հիւսիս: Արցախի պաշտպանները անհաւասար կռիւ մղած են, թէև յաջողած են վնաս հասցնել հակառակորդին: Կորուստներ կան նաեւ հայկական կողմը:

մը. 15 դո՛րի մասին խօսք կայ եւ 40՝ Աղբրեջան մօտ:

- Յուլիս 9-ին առաւօտեան Աղբրեջանի Չանդեբանի շրջանէն կատարուած ուղիակի նշանադրութեան հետեւանքով զոհ դացած են Կապանի շրջանի Սիւնիք զիւղի մէջ երկու հոգի՝ մայր մը եւ զաւակը, որ պարտէզը կը դանուէին:

Ղարաբաղի պաշտպանութեան կոմիտէն ինքնապաշտպանութեան ուժերուն ջոկատներու բոլոր մարտիկներուն հրահանգած է խստիւ պահպանել պատերազմական շրջանի պահանջները: Պարտազանցները կը պատժուին պատերազմական գործողութիւններու համար քրէական պատասխանատուութեամբ, օրէնքին համաձայն:

- Լ. Ղարաբաղի կառավարութիւնը դիմած է Հայաստանի իշխանութիւններուն ինզրելով օժանդակել ԼՂՀ-ի զինուորական ծառայութեան տարիք ունեցող բնակիչները վերադարձնելու Արցախ, իրենց մշտական բնակութեան վայրերը:

Յուլիս 9-ին, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը Երեւանի դեսպանին միջոցաւ Արտաքին նախարարութեան յայտնած է որ խորապէս մտահոգ է Լ. Ղարաբաղի հիւսիսի կացութեամբ գործողութիւններն ալ սաստկացած ըլլալով Յուլիս 11-էն: Կառավարութիւնը կը զննահատէ Լ. Տէր-Պետրոսեանի անձնակազմի համարձակ ջանքերը բանակցութեանց միջոցաւ լուծումի հասնելու: Ամերիկեան կառավարութիւնը կը զիտակցի որ Մարտակերտի զրամամբ, շատ մեծցած է նախագահ Տէր-Պետրոսեանի կառավարութեան վրայ գործադրուող քաղաքական ճնշումը: Միւս կողմէ նախագահ Պուշ նամակ մը զրկած է Աղբրեջանի նախագահ Էլչիպէյի, ուր փափաք կը յայտնէ իրեն հետ մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունենալու Հելսինքիի մէջ, խօսելու համար ԱՄՆ - Աղբրեջանի յարաբերութիւններու մասին եւ քննարկելու Ղարաբաղի իրավիճակը: ԱՄՆ-ու նախագահը նամակին մէջ աւելցուցած է թէ եթէ մինչեւ այսօր զրական քայլեր առնել կարելի չէ եղած Արցախի կնճիռին նկատմամբ, ատոր պատճառներէն մէկն ալ Աղբրեջանի տեղեկատուութեան թերացումն է:

- Յուլիս 10-ին, Երեւանէն մեր առած լուրերու համաձայն ուժեղացումներ տեսնուին ունեցած են Իջևանի շրջանի Բերքաբեր զիւղը, նաեւ Արարատի, Խաչիկ զիւղին մէջ մէկ մեռեալ եւ մէկ վիրաւոր կայ:

Յուլիս 8-ին Ֆրանսայի Հայաստանի դեսպան Տիկին Ֆրանսա տը Հարթէնի այցելած է Երկրաշարժի պաշտպանութեան ազգային սպասարկութեան կեդրոնը, ուր ծանօթանալով տարուող աշխատանքներուն, ըսած է թէ Երկրաշարժազիտութեան մարզին մէջ Ֆրանսայի եւ Հայաստանի համագործակցութիւնը սքանչելի հեռանկարներ ունի եւ փոխադարձաբար շահուէտ էրկու երկիրներու համար:

Յուլիս 9-ին տեղի ունեցած է Հայաստանի Ազատությունների Խորհուրդի նիստը, ուր քննարկուած են Հայաստանի Հանրապետութեան կողմէ Արցախին ցոյժ տրուող տնտեսական եւ մարդասիրական օգնութեան հետ կապուած հարցեր: Պաշտպանութեան նախարար Վաղգէն

Լ. ՄԵԼԻՔ-ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ ԱՐՑԱԽԻ ՄԱՍԻՆ

Չորեքշաբթի, Յուլիս 8-ի իրկու Հ. Յ. Դ. - ր քաղաքական հանրահատմը հրաւիրած էր Փարիզի Հայութիւնը իրազեկ պահելու համար Արցախի վերջին իրադարձութիւններուն՝ Արցախի խորհրդարանի Արտաքին Յանձնաժողովի նախագահ Լեւոն Մելիք Շահնազարեանի:

Միւղէ Կիմէի սրահը ներկայ էր զուլի հայութեան 0.25%-ը, այսինքն 150 հոգի:

Բեմին վրայ տեղ կը զբաւէին Լ. Մելիք Շահնազարեան, Եւրոպայի հարկ խորհրդատուն՝ Վարուժան Գրիգորեան Եւ Տիգրան Երվանդեան, որ բացումը տարելով հանրահատքին կը յիշէ թէ Հայութիւնը այսօր կը դանուէ լար կացութեան մէջ՝ Հայաստան թցախ, ներքին թէ արտաքին ճակատ վրայ:

Վարուժան Գրիգորեան, որ նոր դարձած էր Սթրազուրիկէն, ուր զիւղումներ ունեցած էր Եւրոպական հրդարանի նախագահին եւ քաղաքայլ դէմքերու հետ, կը նշէր թէ այդ զիւղումները յուսադրիչ եղած են ինչ պտուղները կարելի պիտի ըլլա:

Սարգսեան տեղեկութիւններ տուաւ Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններու Արցախ տիրող ռազմական իրավիճակին:

ՄԱՄՈՒԼ

Յուլիս 9-ի Լա Լիպր Պէլժիէի թիւ Թումանով կրկին կ'անդրադարձնէր ցաւոտ հարցին, յայտնելով եւս Ռուսաստան ընտրութիւնը Ղարաբաղի հարցին մէջ, այս խորհրդաքաղաքական պատճառներով մղեն զօրավիզ կենալու Արցախի Հայաստան, այդ ուղղութեամբ շահ կը ներկայացնէ: Անգամ թերթին Մոսկուայի թղթակիցը վերլուծում մը կ'ընէ եւ լաւաւ «Լեւոն Տէր-Պետրոսեանով կապուած դէմ բուն կերպով դժգոհութիւն կայ իր հանրային կարծիքին կ'այստան իտեղումը եւ սնանկատեսական շրջափակումով մը, չէ երկար դիմանալու Աղբրեջանի ուրական սպանակիքին, ինչ կարն ժամանակի մէջ, Ղարաբաղի ամբողջական գաղթը սնանկ»:

- Յուլիս 10-ի Ալ - Հայաք-ը Բաքու բուն բողոք բարձրաբերանի դէմ, որ, ըստ իրեն, յերուն զէնք զրկելով: Այդ տեր են Մարտակերտի զրամութեան կը հերքէ, իսկ Ռուսի թէ այդ զէնքերը ԱՖՊանստանոցներու զէնքեր են, որ միջոցաւ ծախուած են Հայ բանէն կ'անցնին, այսինքն միայն ճամբայ կու տայ... Արաքսի վրայ երկրորդ կատարի շինեն:

Նոյն օրուան, արարական Աուսաք» թերթը շատ մտաւորութիւններ կու տայ: Կը զի ներք 60 միլիոն վրայ, 3 կու կու կը պատրաստեն եւ վ